

**Привет приятели,**

**Отмина септември—месеца на образованието и  
учението!**

**КОАЛИЦИЯ „ЗА ДА ОСТАНЕ ПРИРОДА“  
ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН  
СЕПТЕМВРИ 2009**



Този бюлетин се издава с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство по проект "За да остане природа".

This project is supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA Financial Mechanism.



И понеже дори израсналите вече „деца“ все още пазят спомена за училището и защото по традиция през септември свършва ваканцията и започва учението, ето и няколко разказа за учебните мероприятия, които членовете на Коалицията проведоха с деца и младежи през изминалия месец:

Проведе се **природозащитна бригада „Атанасовско езеро – 2009“**. За близо 10 дни през лагера минаха над 150 души – доброволци, симпатизанти и членове на БДЗП. Те бяха дошли от цялата страна – Бургас, Хасково, Пловдив, Петрич, София, Варна. Тази година имаше и силно чуждестранно присъствие – от Холандия, Швеция, САЩ. Участниците с ентузиазъм и усмивки се справиха с нелеката задача да построят два съвсем нови острова за птици – единия в Атанасовско езеро, а другия – в Защитена местност „Пода“. Още за занимателните дейности, както и снимки на <http://forthenature.org/news/928/>.



На 04.09 в **Англо-Американското училище** се състоя целодневен **„Панаир на социалните умения“**. Учениците от всички възрасти имаха възможност да се срещнат с неправителствени организации, работещи в полза на обществото и да научат повече за техните дейности и начините да участват в тях. Българска фондация Биоразнообразие участва на панаира с презентации за богатото българско биоразнообразие, както и за дейността на Коалицията „За да остане природа в България“. Учениците имат възможност да се запишат да получават бюлетина на

Коалицията „За да остане природа в България“ и така да продължат да бъдат информирани и да решат в кои инициативи могат да се включат като доброволци. Освен БФБ, представители на природозащитната общност бяха Фондация ЕкоОбщност, Дирекцията на Природен парк „Витоша“, Блуинк информационна мрежа и Gorichka.bg. Повече на <http://forthenature.org/news/935/>.

На 27.09.2009 г. Сдружение за дива природа „БАЛКАНИ“ и „Травентурия“ ООД организираха ученическа екскурзия до Драгоманското блато и възвишението Чепън за ученици от 5, 7 и 8-ми клас на 124-то ОУ „Васил Левски“. Целта на разработката е учениците чрез филм, мултимедийна презентация, игри и практически упражнения да се запознаят с биоразнообразието на карстовата зона. Допълнително се формират умения за работа с определител, бинокъл и зрителна тръба. Акцент, разбира се, на екскурзията е и повишаване на информираността на участниците за проблемите и решенията при опазване на влажните зони и в частност Драгоманското блато (<http://forthenature.org/news/976/>).

### Първи випуск деца, завършили Художествената ЕКОакадемия

Приключиха четирите тематични дни, в които студенти от Художествената академия и експерти от Коалиция "За да остане природа в България" работиха съвместно с деца от Дома за деца лишени от родителска грижа „Христо Ботев“ в Горна баня. Идеята беше чрез снимки, изкуство и игри да покажем на най-малките как да живеят в хармония с природата и да я пазят. Заниманията се проведоха първите два дни в Дома в Горна баня, а събота и неделя бяхме на гости на Художествената академия, където творихме и си говорихме в истинско студентско ателие: <http://forthenature.org/news/977/>.



От тази учебна година в Нов български университет стартира **нова магистърска програма** по Екологичен мениджмънт. Програмата се предлага от департамент „Икономика и бизнес администрация“ и департамент „Науки за земята и околната среда“ към НБУ. Още на <http://forthenature.org/news/949/>.

На 19.09.2009 г. в Стара Загора се проведе младежки фестивал „Различният поглед 2“ (<http://www.razlichniatpogled.org/>). Сдружение „Самаряни“, Дом за деца, лишени от родителски грижи „Теофано Попова“ и доброволци организираха ателиета за деца и родители, които включваха леене на свещи, работа с вълна и глина, рисуване върху стъкло, порцелан и глина. Специалната изненада на организаторите беше кът за представяне на традиционните бит и култура на българина: <http://forthenature.org/news/944/>.



И още няколко интересни акции и еко новини през изминалия месец:

В Деня без автомобили, **22 септември, Сдружение „Велоеволюция“** организира втора част на Голямото преброяване на колоездачите, колоездачките и колоездаченцата в София: (<http://forthenature.org/news/943/>).



Снимка: <http://velobg.org>.

WWF посрещна в София австралийски колоездач, който пътува към срещата на върха на ООН по промените в климата в Копенхаген. По време на 16-месечното си пътуване от Австралия през цяла Азия до Дания Ким Нгуен се запознава с проблемите от промените в климата в държавите, през които преминава. Идеята му е да представи на срещата на върха в Копенхаген исканията на хората и организациите, с които се срещнал по пътя си. Още на <http://forthenature.org/news/961/>.

На **24 септември** Българската асоциация за алтернативен туризъм представи визията си за работа в планината и в селските райони, извън утъпканите пътеки, базирана на устойчиво и щадящо отношение към околната среда. Петото издание на Пътеводителя има амбицията да е носител на националния проект за отговорен туристически бизнес, тоест – да привлече общественото внимание към множеството възможности за създаване на работни места и опазване и развитие на природните ресурси. Той включва описание на

над 100 къщи за гости и малки хотели, в които са включени всичките 21 обекта носители на сертификата „Зелена къща“ и действащите еко туроператори на българския пазар. (<http://forthenature.org/news/958/>).

**Изобщо септември беше много, много натоварен откъм събития. Ако имате интерес да научите за екопозитивните новини, посетете секция Новини на сайта ни. Тук ви представяме още няколко „во кратце“:**

- ⇒ Представяне на книга „Място за бъдеще. Година първа“. Това е първият голям сборник, посветен изцяло на гражданското природозащитно движение в България от последните години. <http://forthenature.org/news/965/>.
- ⇒ Фестивал на чушките, доматиите, традиционните храни и занаяти – КУРТОВО КОНАРЕ ФЕСТИВАЛ 2009: <http://forthenature.org/news/970/>.
- ⇒ Хижа „Македония“ има нужда от доброволци за ремонт: <http://forthenature.org/news/966/>.
- ⇒ ПП Врачански Балкан инициира създаването на два трансгранични младежки доброволчески клуба: <http://forthenature.org/news/964/>.
- ⇒ Откриване на исторически маршрут „По стъпките на Ботев“: <http://forthenature.org/news/963/>.
- ⇒ WWF организира кръгла маса за горската сертификация FSC: <http://forthenature.org/news/960/>.
- ⇒ Електрически стълб уби млад царски орел: <http://forthenature.org/news/957/>.
- ⇒ Продължават проучванията на прилепната фауна в Странджа: <http://forthenature.org/news/956/>.
- ⇒ Нов документален филм за БДЗП: <http://forthenature.org/news/955/>.

А сега малко по-подробно за многосерийната сага „Спасяване на българската природа“ или „Диви интереси унищожават дивата природа“ - както повече ви харесва. Ето малко да вкусим от безумието...

### Промени в Закона за лова

Въпреки категоричната позиция на Министерството на околната среда и водите и експертите от неправителствения сектор срещу предложението да бъде удължен ловният сезон за прелетен и местен дивеч, текстът ще бъде внесен за гласуване на първо четене в пленарна зала.

Предложението за изменение на закона бе внесено в Комисията по земеделие и гори от депутатите Емил Димитров, Атанас Камбитов и Димитър Аврамов от ГЕРБ. Същите предложения бяха отхвърлени три пъти от Народното събрание през 2008 г., след като депутатите се запознаха с опасността от нарушаване на европейското законодателство. Учудващо е, че именно депутати от ГЕРБ пренебрегват опитите на Правителството да овладее кризата и предлагат за гласуване спорни текстове, които съвсем не решават най-належащите проблеми в държавата. Създава се впечатлението, че личните интереси и лобита на определени лица отново надделяват над решаването на обществено значими казуси в страната.

Научните проучвания категорично сочат, че през февруари водоплаващите птици започват да формират двойки и предприемат обратната миграция към местата за размножаване. Отстрелът на всички птици – браконьерски или узаконен – през периода на миграция и размножаване би довел до сериозно влошаване на техните популации. За съжаление в предложените изменения на Закона за лова не са предвидени никакви мерки срещу най-сериозния проблем в това отношение, а именно браконьерството. Още по въпроса на <http://forthenature.org/news/973/>, <http://forthenature.org/news/987/>, както и любопитно разследване за «интереса», стоящ зад законопроекта на <http://>

[komitata.blogspot.com/2009/10/blog-post\\_02.html](http://komitata.blogspot.com/2009/10/blog-post_02.html).

### Незаконно строителство в защитена зона «Шабленски езерен комплекс»

На 17.09.2009 г. по време на редовен мониторинг на птиците в Шабленски езерен комплекс установихме, че е започнало незаконно строителство западно от Шабленска тузла в масив 50 - имоти с номера 83017.50.25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 и 32. Всички засегнати имоти оформят един общ парцел с площ 305.805 дка. По табелите, с които е маркиран строителния обект, установихме че инвеститор е "Бългериън пропърти инвестмънт тръст" АД.

Масщабният проект за застрояване е разположен в защитена зона от Натура 2000 Шабленски езерен комплекс, върху полетата, където през зимата се храни червеногушата гъска - вид от световния червен списък на изчезващите животни с категорията "силно застрашен". Повече на <http://bspb.org/show/1303-33>.

### Продължава унищожаването на Защитена зона "Камчийски пясъци"



Снимка: [Евгени Динев](#)

Вече цяло лято се унищожават бреговете по долното течение на река Камчия (в непосредствена близост до резерват Камчия), съобщават граждани. [БлуЛинк](#) припомня, че с уникално по безотговорността си решение Върховният

административен съд ликвидира през 2006 г. природния комплекс Защитена местност "Камчийски пясъци". С площ от 372,6 ха тя включваше плажна ивица, обширни пясъчни

дюни, храстови и тревни съобщества, сладководни блата, естествени широколистни гори и изкуствено създадени иглолистни гори. Защитената местност е убежище на влечуги като голям стрелец и шипоопашата костенурка, както и на балканската чесновница – застрашен и защитен вид. Тук гнездят черен щъркел и още над 20 вида прелетни и водоплаващи птици. "Камчийски пясъци" включваше най-големия черноморски пясъчен плаж в България. Тя все още опазва уникално съчетание от дюни и лонгозни гори. Значението ѝ е признато както с националния ѝ статут на защитена местност, така и с включването ѝ заедно с резервата "Камчия" в Европейската екологична мрежа Натура 2000.

Всичко това не се оказа достатъчен довод за опазването ѝ. Със съдействието на предишното правителство и съда пясъците бяха превърнати по документ в пасища, а горите раздадени чрез заменки на частни фирми. Явно кризата в масовия туризъм по българското черноморие не възпира така наречените инвеститори в района - "Рийс интернешънъл", собственост на австрийски фирми, и Московската община: <http://forthenature.org/news/932/>.

### Правителството одобри "Горна Арда"

Правителството даде картбланш за включването на австрийския консорциум между EBH и "Алпине бау" в проекта за изграждане на хидрокаскадата "Горна Арда". Австрийците ще поемат досегашното участие на наследника на турския холдинг "Джейлан" - CCG в сформирания преди години Хидроенергийна компания "Горна Арда". Над 10 години редица природозащитни организации предупреждават, че проектът заплашва да унищожи уникалното биоразнообразие и ландшафт в 100-километров участък от река Арда. Според тях разрешението за строителството от страна на правителството се базира на некоректно извършени оценки за въздействието върху околната среда.

Реализирането на проекта също ще доведе до санкции от страна на ЕК за нарушаване на Директивите от Натура 2000.

С построяването на каскадата ще се повиши значително влажността в района. Поради промяната на условията на живот ще настъпи смяна на местообитанията, т.е. сухолюбивите видове ще се изместят от влаголюбиви. Ще стане почти невъзможно да се отглежда качествен тютюн, защото той обича сухи местообитания, а е основен поминък на хората от региона. Източните Родопи са на първите места в Европа по разнообразие на птици. При тях също ще се наблюдава смяна на местообитанията. Зърненоядните ще се сменят с насекомоядни. Гнездата на някои видове, например на белоопашатия мишелов, черния щъркел и други птици, защитени от Червената книга, Конвенцията за опазване на дивата флора и фауна, ЗБР и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици, ще останат под водата. Арда е богата на шаран, костур, кефал, мряна, бяла риба, сом и щепок. Промяната в режима на водите от течащи в стоящи ще доведе до изменение в температурния и кислородния режим и напълно ще се изменят условията им за живот. Водните турбини ще унищожат 95% от ихтиопланктона, с който се хранят всички биединици надолу по течението.

**А сега малко информация за най-проблемните случаи, с които се занимава Коалицията.**

### РИЛА

През изминалия месец „Граждани за Рила“ и експертите на Коалицията изпратиха отворено писмо до министъра на околната среда Нона Караджова, в което я информираха подробно с документи за неотложните проблеми в Рила – негативното въздействие върху екосистемата на нелегалния лифт от х.Пионерска до х.Рилски езера и над 3000-те души дневно, които вкарва в циркуса на Седемте рилски езера, и спешната необходимост от експертна оценка на максимално допустимия антропогенен натиск, който може да издържи тази територия, от извършване на редовен мониторинг на състоянието на Езерата и от налагане на стриктен контрол и санкции за нарушенията на режимите в защитената терито-



рия. Писмото отново настоя за преразглеждане на решението на предишното правителство за изключване на зоната „Рила-буфер“ от мрежата Натура 2000. За необходимостта от включване на „Рила-буфер“ в Натура 2000 има ясни научни аргументи и изключването ѝ стана единствено на базата на многобройните и мощни инвеститорски апетити за ски курорти в зоната. Текстът на цялото писмо може да прочетете тук: <http://forthenature.org/news/952/>. Отговор от кабинета на министър Караджова се получи на 2.10.2009 - <http://forthenature.org/news/1016/>. Очаквайте коментар, както и резюме на случилото се на срещата на министър Караджова с неправителствените организации в следващия брой на бюлетина.

## ВИТОША

Подхождайки с чувство за хумор – ето едно от действията на „Витоша ски“, които продължават изпълнения по учебник черен ПР: „Природозащитна“ организация апелира да се радваме на природата, „използвайки я“ и построявайки нови писти и ски влекае. Национално сдружение „Природата за хората“ организира концерт „Искаме си Витоша“ на 27 септември, неделя, в Драгалевци, в подножието на Витоша. Организацията се представя като природозащитна, но реално е далеч от опазването на природата. Целият този ПР е в подкрепа на проекта на „Витоша ски“ АД, офшорна фирма, която планира нова, по-голяма ски зона в Природен парк Витоша. За изграждането ѝ, което е забранено от закона, ще бъдат изсечени гори, равняващи се на площта на 30 футболни игрища. Замислени са 18 ски съоръжения и 8 нови ски писти.

Коалиция „За да остане природа в България“ отчита, че основният подход на Национално сдружение „Природата за хората“ е мимикрията и апелира към онези, които искат природата на Витоша да се запази, да не подкрепят с присъствието си събития на „Природата за хората“ или да изкажат позицията си видно и еднозначно, за да не остане природата само за някои хора.

Иначе на <http://www.capital.bg/showblog.php?storyid=795130> можете да прочетете писмо на Директора на ПП Витоша до в-к „Капитал“. Мислим, че то ще ви разясни доста неща и законови постановки. Хубавата новина, свързана с Планината е, че Държавната агенция по горите не е съгласувала разработването на новата ски зона в Природен парк Витоша: <http://forthenature.org/news/937/>.

## По традиция ще завършим с няколко предстоящи инициативи:

- ⇒ **„Месец на Рила“ докарва планината в София**—Това се случва благодарение на „Граждани за Рила“, които поздравяват столичани с „Месец на Рила“ – време, изпълнено със събития – от фотография, през концерти до акробатично представление, чиято цел е да освежи представата за планината и да покаже по всякакъв начин какво не бива да се случва там. Откриването на „Месеца на Рила“ вече се състоя на 7 октомври от 18.30 ч. пред Народния театър (<http://forthenature.org/news/998/>). Инициативите ще продължат на 23.10 с откриване на още две изложби в новата метростанция на Софийския университет и в Халите.
- ⇒ **Чистене и подобрения на хижа Ехо, Стара Планина**—Хижа Ехо вече се стопанисва съвместно от Академик-Русе и новото сдружение „За Ехо“ ([www.ehoto.org](http://www.ehoto.org)), в което членува и ЕС „За Земята“. Идеята е в следващите години да я превърнем в хижа-МОДЕЛ с възможно най-нисък екологичен отпечатък: да направим компостни тоалетни, да въведем еко препарати, слънчеви системи за енергия и топла вода, извозване на трудно разградими отпадъци и всякакви други еко мерки. И тъй, заветният момент на първата по-дълбока стъпка и копка по утопичната ни концепция ще бъде поставен между 7-ми и 11-ти ОКТОМВРИ тази година с мултифункционален лагер на хижа ЕХО с няколко работни групи и работилници. Още подробности на <http://forthenature.org/news/948/>.

- ⇒ **Безплатна школа по орнитология и природозащита**—Всички желаещи да изучават и опазват над 420-те вида птици в България могат да започнат на лекциите на [Българска орнитологическа централа](#). Лекциите се провеждат всеки петък от 10:00 или от 14:00 ч. (в зависимост от удобното време на курсистите) в заседателната зала на Института по зоология при БАН (сградата с Природонаучния музей, входът откъм Руската църква): <http://forthenature.org/news/985/>.
- ⇒ **Конкурс на „За Земята“ за лого на филмовия фестивал «Другото лице на глобализацията»**. Във връзка с предстоящия Еко-Филм Фест "Другото лице на Глобализацията - 3" събираме нарисувани идеи за лого на фестивала, които ще използваме и за промоционалните тениски. Всички, които се чувстват съпричастни към идеите за живот без експлоатация на природа, ресурси и хора от бедните страни с цел поддържането на висок стандарт и консумация в развитите страни, нека изпращат своите предложения на адрес: [zazemiata@gmail.com](mailto:zazemiata@gmail.com). **Краен срок:** 15 октомври: <http://forthenature.org/news/954/>.
- ⇒ И за финален размисъл нашите **въпроси до министър Нона Караджова** за срещата с НПО на 8 октомври: <http://forthenature.org/news/993/>.